

Nr 117

Utlåtande i anledning av väckta motioner om anslag till S:t Lukasstiftelsen.

(3:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Per Jacobsson m. fl.* (I: 136) och den andra inom andra kammaren av herr *Källstad m. fl.* (II: 161), har hemställts att riksdagen måtte besluta anvisa ett anslag till Bidrag till S:t Lukasstiftelsen på 30 000 kr. för budgetåret 1963/64 under femte huvudtiteln.

Beträffande motiveringen för yrkandet torde få hänvisas till motionen II: 161.

Utskottet. S:t Lukasstiftelsens verksamhet omfattar bl. a. själavård, psykisk rådgivning och familjerådgivning. Därjämte bedriver stiftelsen viss utbildningsverksamhet m. m. Frågan om bidrag till stiftelsens verksamhet har på grundval av motionsyrkanden varit föremål för riksdagens prövning vid ett flertal tillfällen under senare år. Sålunda har riksdagen åren 1955, 1957 samt senast 1961 och 1962 avslagit motionsyrkanden om bidrag till verksamheten.

Beträffande tidigare ställningstaganden i ämnet vill utskottet erinra om att utskottet i sina utlåtanden nr 61 år 1961 och nr 58 år 1962 fann det naturligt, att frågan om statligt stöd till stiftelsen i första hand bedömdes med avseende på den gren av verksamheten som avsåg familjerådgivning. Frågan om bidrag borde härvid enligt utskottets mening lämpligen prövas av Kungl. Maj:t inom ramen för anvisade medel till bidrag till försöksvis anordnad familjerådgivning. Med hänsyn härtill och då en utvidgning av den särskilda statliga bidragsgivningen till nya ändamål borde ske med största varsamhet, var utskottet icke berett att tillstyrka motionsyrkandena.

En av stiftelsen gjord ansökan om bidrag för sin familjerådgivningsverksamhet har sedermera prövats av Kungl. Maj:t, som dock inte bifallit densamma.

Frågan om bidrag till S:t Lukasstiftelsens verksamhet bör enligt utskottets mening bedömas med utgångspunkt från de områden för vilka statligt stöd eljest kan utgå. Ur denna synpunkt kommer närmast stiftelsens verksamhet avseende familjerådgivningen samt den psykiska rådgivningen i blickpunkten. För familjerådgivning har riksdagen så sent som år 1960 fastställt regler för försöksverksamhet på området. Såsom utskottet hade anledning framhålla i sitt utlåtande redan föregående år utsträcktes denna bidragsgivning efter beslut av riksdagen till att även omfatta bland annat

i enskild regi bedriven familjerådgivningsverksamhet. I och för sig kan en organisation som S:t Lukasstiftelsen således komma i fråga för bidrag. Riksdagens inställning har tidigare ävenledes varit att prövningen av bidragsfrågan borde ske i denna ordning. De villkor som gäller för statsbidragsgivningen på hithörande område, bland annat att rådgivningen skall vara kostnadsfri, har emellertid inte kunnat uppfyllas av stiftelsen. Även om stiftelsens familjerådgivningsverksamhet i och för sig är av stort värde, anser utskottet att bidragsgivningen på hithörande område bör bedrivas i enlighet med de av riksdagen uppställda riktlinjerna. Någon särskild bidragsgivning i nu förevarande hänseende kan utskottet således inte tillstyrka.

Av stiftelsens verksamhet i övrigt synes närmast den psykiska rådgivningen vara av sådan art att stöd från det allmänna kan övervägas. Otvivelaktigt innebär denna verksamhet en avlastning för den öppna psykiatriska vården vid de allmänna sjukhusen. Detta framgår även därav att för stiftelsens verksamhet i Stockholm — som är den helt dominerande — bidrag utgivits såväl av Stockholms stad som Stockholms läns landsting. Då statsbidrag emellertid inte utgår till verksamhet av nu ifrågavarande art annat än i de fall den avser barn och ungdom, anser sig utskottet dock inte kunna tillstyrka särskilt bidrag härtill.

Med hänsyn till vad nu anförts samt då utskottet i likhet med tidigare anser att stor varsamhet bör iakttagas, när det gäller att utsträcka den särskilda statliga bidragsgivningen till nya ändamål, hemställer utskottet,

att motionerna I: 136 och II: 161 icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 14 maj 1963

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÅNG

Närvarande: se under utlåtandet nr 118.

Reservation

av fröken *Andersson*, herrar *Ivar Johansson*, *Axel Johannes Andersson*, *Edström*, *Kajser*, *Källqvist*, *Nils-Eric Gustafsson*, *Staxång*, *Svensson* i Stenkyrka, *Svensson* i Ljungskile, *Gustafsson* i Skellefteå, *Andersson* i Knäred, *Källstad* och *Turesson*, vilka ansett att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»S:t Lukasstiftelsen bedriver ett av samhället officiellt erkänt arbete i människovårdens tjänst. Verksamheten omfattar bl. a. själavård och råd-

givning, psykoterapi och familjerådgivning. Dessutom driver stiftelsen ett antal utbildningsinstitut för personer med praktisk verksamhet på dessa områden, såsom läkare, socialarbetare, präster m. fl.

Frågan om bidrag till stiftelsen har under senare år vid flera tillfällen varit föremål för riksdagens prövning. Framställningar har även gjorts hos Kungl. Maj:t om bidrag till verksamheten, bl. a. när det gäller familjerådgivningen. Denna bidragsform har emellertid inte visat sig tillämplig, när det gäller stiftelsens verksamhet.

Den av stiftelsen bedrivna psykiska rådgivningsverksamheten utgör enligt utskottets mening ett värdefullt komplement till samhällets psykiska vård. I åtskilliga fall remitteras patienter från sjukhus och privatpraktiserande läkare till stiftelsens institut. Detta visar att verksamheten är allmänt erkänd, vilket även framgår av remissyttranden som i tidigare sammanhang avgivits av statliga myndigheter på hithörande område. Beträffande familjerådgivningen vill utskottet erinra om att denna omfattar en mindre del av verksamheten. Denna rådgivning är även uppbyggd efter delvis andra linjer än vad som avses med den av statsmakterna eljest stödda försöksvis anordnade familjerådgivningen.

Med hänsyn till det anförda anser utskottet, att stiftelsen bör komma i åtnjutande av statligt stöd för sin verksamhet och att härför anvisas 30 000 kr.

Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må i anledning av motionerna I: 136 och II: 161 till *Bidrag till S:t Lukasstiftelsen* för budgetåret 1963/64 å driftbudgeten under femte huvudtiteln anvisa ett anslag av 30 000 kr.»